

RENOVACIÓ

Setmanari Nacionalista Republicà

BIBLIOTECA PÚBLICA
NARAGONA

PREUS DE SOTSCRIPCIÓ:
TRIMESTRE 1'50 PESSETES
ANUNCIS: A PREUS CON-
VENCIONALS
NUMERO SOLT: 10 CÉNTS.

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ:

RAMBLA DE SANT JOAN, 50, BAIXOS — TELÉFON 256

TARRAGONA, Diumenge, 26 de Gener de 1919

ESTABLIMENT TIPOGRÀFIC:
LLORENS I CABRÉ — CARRER DE FORTUNY, NÚM. 4

EL ESTADO DECRÉPITO

Una trayecto- ria sinuosa

Conclencia de la des-
composición del Estado

El Estado español sigue descomponiéndose rápidamente. El proceso de esta descomposición tiene dos momentos históricos: el anterior a Junio de 1917 y el que va desarrollándose desde esta fecha. Antes de Junio de 1917 la descomposición del Estado español realizaba con la inconsciencia o con la indiferencia de la casi totalidad de los españoles. Desde Junio de 1917, los españoles advierten su estado ruinoso y apréstase a precipitar el derribamiento de las ruinas y a edificar sólidamente sobre los escombros. La característica de esta nuevo proporción espiritual culmina en la pública actitud de las Juntas de Defensa del Ejército.

El Ejército era, de todas las instituciones españolas, la más adicta a la actual organización del Estado. Era, igualmente, por su disciplina, la menos dispuesta a la más leve manifestación exterior de descontento. La época de los pronunciamientos no sólo había pasado, sino que había pasado con el repudio de las generaciones militares presentes. ¿Qué honda descomposición no sería la del país y cómo debía inficionar el ambiente el hedor de esta descomposición, cuando un ejército, saltando las más severas prescripciones de un Código fundamental, habló y actuó en la forma que pudiera hacerlo la ciudadanía menos cohibida, menos obligada al silencio y a la quietud por leyes restrictivas?

España sigue en pie

Toda España, consciente de su derribamiento, puso en 1917 en pie de guerra. Y en pie de guerra sigue desde entonces. ¿Qué hay días que aparece el sol por Oriente y desaparece por Poniente sin que se haya producido una protesta? ¿Qué hay semanas que no sucede nada nuevo debajo del sol de España? ¿Qué hay meses que transcurren desde el primero al último minuto sin que se haya registrado ningún hecho trascendente? Sí. Pero de súbito surge una crisis y el Rey no encuentra hombres que quieran gobernar con él. De repente aparecen unas reformas militares que, conciliando todos los preceptos legales, han de ser aprobadas rápidamente por decreto. De pronto ha de clausurarse el Parlamento, dejando en alto la aprobación de leyes indispensables para el bien público. Inopinadamente, como si este país estuviera sobre un volcán, han de suspenderse las garantías y declararse el estado de guerra. ¿Qué es todo esto sino la distinta y compleja matización de una obra que va realizándose? ¿Qué es todo esto sino la distinta y compleja matización de una obra que va realizándose?

La España puesta en pie en 1917, sigue en pie. La trayectoria fuera de la luz y del deber

Las Juntas de Defensa del Ejército son las que han venido siguiendo una sinuosa trayectoria. El hecho de que

dieran a su organización el nombre de Juntas de Defensa, ya es un hecho simbólico. No pudieron llamarse de «Asistencia», de «Lealtad», de «Conformidad». Hubieron de llamarse de «Defensa». De defensa contra el país? ¿De defensa contra la nación? No. De defensa contra el Estado. El Estado español era enemigo del ejército, como era enemigo de toda otra institución española. Y era preciso y urgente defenderse contra él.

Pero levántase la nación contra el Estado. Y el ejército no se sitúa al lado de la nación, sino al lado del Estado: al lado de ese Estado contra el que ha constituido sus Juntas de Defensa. Más. Vuelve a levantarse la nación contra el Estado, pidiendo una organización del Estado más similar a la constitución de la nación. Una organización más moderna, más europea, más humana. Una organización federativa; de reconocimiento de las personalidades regionales para implantar un régimen de autonomías. Y qué hace el ejército? Otra vez yérguese airado junto al Estado decrépito y enemigo, sosteniéndolo con las máximas fuerzas de que puede disponer. Otra vez la espada ofendida desenvaina en defensa del ofensor.

De todas las fuerzas nacionales puestas en pie en 1917, el ejército es tal vez la única que ha seguido con contumacia esta trayectoria sinuosa. Si en 1917, su voz no hubiera hendido los aires, nos quedaría a todos el convencimiento de que el ejército sacrificaba a una disciplina pasiva los más altos ideales humanos. Pero no fué así. Y viendo ahora como el Estado español de hoy es más defectuoso y menos de su tiempo y más antiespañol que el Estado que el ejército quiso acabar de derruir en 1917, ¿no piensa el ejército en la responsabilidad histórica que contrae imponiendo por la fuerza este Estado hediondo, sosteniéndolo por la fuerza, clavándolo por la fuerza en medio del camino que sigue un país que anhela vivir, que quiere vivir; que necesita vivir vida nueva para tener en lo futuro un valor efectivo?

España puede quedar fuera de Europa o como presa de Europa por la descomposición de su Estado. Y ese Estado no tiene más que un sostén, un solo sostén: el ejército. Han pensado en ello los militares que en Agosto fueron contra los huelguistas; que ahora irritan en Barcelona contra los autonomistas; que están dispuestos a sofocar cruentamente las inquietudes del país donde se manifiesten y sea cual sea la forma en que se manifiesten?

La disciplina al servicio de un Estado que no tiene ninguna asistencia moral, no es disciplina. No es la disciplina que debe unir a los hombres que piensan dejar en la vida el rastro de una obra honorable.

Un hecho revelador

La suspensión de garantías en Barcelona ha motivado las precedentes reflexiones. Esta suspensión de garantías prueba: primero, que el país sigue en pie; segundo, que el Estado sigue descomponiéndose; tercero, que el ejército sigue su trayectoria sinuosa.

La fortaleza del país pruebla la desición con que Cataluña va a la implantación de su autonomía. Cataluña se cree una nación consciente. Y quiere para su Nación un Estado. Lo ha pedido. Le ha sido negado. Y va a conquistarla ella con sus propias ma-

nos y son sus propias manos va a edificarlo. Es signo de fortaleza?

La descomposición del Estado español está en la farsa tragicómica que ha tenido que urdir para suspender las garantías. Ha inventado unos rusos que no existen. Ha fraguado una huelga general que no estaba en la mente de nadie. Ha detenido a los más conspicuos sindicalistas. Todo ello por no tener valor para decir la verdad y por carecer de la fuerza necesaria para mantener con dignidad los Poderes efectivos. Porque las garantías en Barcelona no se han suspendido para contener y refrenar el peligro sindicalista. No. Se han suspendido por la amenaza que formularon algunos militares anunciando que de no castigarlos se escuchaban con todo pulmón, en las más claras horas del día y en plena Rambla, ellos saldrían a castigarlos. Esta es la causa. Sólo esta. El Estado, descompuesto, no tenía poder para someter a los militares que anuncian la disciplina. Y ha tenido nuevamente que someterse. Y ha tenido nuevamente que ocultar la verdad. Y ha pasado por la doble vergüenza de dar realidad a la farsa, recluyendo en los camarotes del «Pelayo» algunos españoles que, con estos actos repetidos, van sintiendo que en su corazón nace un sentimiento vivo: el desprecio al Estado que realiza esto y el odio a la nación que lo tolera.

La trayectoria sinuosa del ejército ha quedado al descubierto con lo dicho. Es cosa de volver a escribir el artículo para señalar nuevamente la necesidad de la reflexión? No. Las trayectorias sinuosas ya fueron condenadas por Sellmack con estas palabras: «Si quieres que exista la sociedad y que evolucione, necesitas obrar de tal suerte que tu acción contribuya a su conservación y progreso».

MARCELINO DOMINGO.

(De la revista *España*).

♦ ♦ ♦

Partit Republicà Català

Director

ALS ALCALDES I REGIDORS
REPUBLICANS DE CATALUNYA

Per al dia 26 del corrent ha convocat la Mancomunitat de Catalunya una Assemblea de representants dels Ajuntaments catalans, per a ratificar el plebiscit municipal en favor de la Autonomia integral de la nostra terra.

Es indispensable, correligionaris, que aquesta Assemblea sigui un èxit imponent, que en ella es manifesti una volta més la unànim voluntat del nostre poble d'obtenir, dins de l'Estat espanyol, una àmplia llivertat que li permeti desenrotillar la seva vida pròpia, sense lligaments.

Són aquestes, hores decisives. Perquè ho són, els representants de la vella política, de la política morta, des del Govern fins al més minúscul cacic, fan tota mena de treballs per a coaccionar la lliure voluntat dels municipis catalans.

Contra aquesta baixa campanya, darrer esforç de les institucions que trontollen, os heu d'aixecar vosaltres, que sou els llegítims representants de la voluntat popular.

Al que intenti coaccionar la decisió de les corporacions que integren, feu-

li sentir el pes de la vostra dignitat, de la vostra civilitat.

A aquells altres que, més astuts, intentin desviar el vostre pensament, pretenint establir ordres de prelació en vostres anhels de llivertat, feu-ells hi palesa la vostra decisió d'obtenir una àmplia autonomia dels municipis conjuntament amb la plena autonomia de Catalunya, però no la una sense l'altra, sino ambdues a l'hora.

Aquest Director confia que tots aquells que ostenten la representació del nostre Partit i de la Democràcia catalana en el sí de les corporacions municipals, pendran en aquests la iniciativa de l'adhesió a l'Assemblea del proper dia 26 i la defensaran fins a fer-la triomfar, cas de trobar-se qui, fent-se servir joguina dels enemics de nostra Pàtria, intentin combatre o estarigir aital adhesió.

Es precis també que en aquests moments els que per la voluntat de la nostra Democràcia tenim encarregada la seva direcció, estiguem en constant contacte amb vosaltres, perquè el pensament d'ella se reflexi uniforme i potent en l'Assemblea. Per això fer, cal que tots els alcaldes i regidors republicans que siguin designats per a ostentar la representació dels seus respectius municipis, comuniquin amb la major urgència a aquest Director i a les seves oficines, Avinyó, 8 i 10, principal, llur nomenament per a que abans de l'Assemblea poguem, en la nostra ciutat, reunir-vos i saludar-vos, i pendre en aquesta reunió prèvia aquells acords que estimem hagi de portar la Democràcia republicana de Catalunya al sí de la magna Assemblea.

Així donarem proves de la nostra disciplina i de la nostra organització, de que estem capacitats per a regir el governament d'aquesta gloriosa Pàtria nostra, per la llivertat i la grandesa de la qual batallarem.

Per accord del Director: —El President accidental, *Francesc Layret*. —El Secretari general, *R. Noguer i Comet*.

Barcelona 10 de Gener de 1919.

♦ ♦ ♦

Per Cata- lunya, la vida

Dintre pocs dies ja sabrem amb certesa qui són els catalans renegats de Catalunya. I ho sabrem perquè ells mateixos ho diran. Podran restar contents aquells més catalans, aquells enemis de casa, aquesta gent sens consciència que amb el seu gest han enllotat l'història immaculada del nostre poble; aquells que d'aquí han apuntat a mansalva la nau fatídica del centralisme; que han dat hostatge als oponents del nostre casal; que han trepitjat impunemente la santitat dels Clàris i Casanovas; que han sembrat en aquesta terra, tan catalana, la llevor africanista d'Europa.

A les illes negres que Catalunya ha confeccionat, puix també les ha de tindre, ja hi veiem anotats quicuns pobles que, per mitjà dels seus consellers, han afrontat la nostra Pàtria. Aquells, sortosament, seran els menys, tan insignificant i miserable el seu nom, que vergonya es tindran que darse al veure que, per sis o set Judes dels nostres dies, queda tacat de negra i vilipendiat l'escut de Catalunya, símbol de Justícia i Llibertat.

Ja podreu fer que res lograren per a contrarrestar l'esperit català que amb

virulència marxa empès cap al sitia que fills millors que vosaltres estan construint-li, i així com vosaltres negueu a la Pàtria lo que és seu, nosaltres li oferim de cor nostra sang i nostra vida. ¡Visca Catalunya!

NICASI CLARAMUNT.

♦ ♦ ♦

Nacionalisme

La Nacionalitat catalana s'ha redressat i aprofitant les corrents mondiales actuals de respecte i reconeixement del dret de llibertat colletiva, organitzà els seus elements de representació popular i redactà el seu Estatut.

Les oligarquies centralistes, temeroses de perdre l'usdefruit de la seva política, s'afanyen a defensar-lo.

Maura i Romanones s'han *abraçat* estretament, han buscat uns quants amics, s'han batejat amb el nom de comissió extraparlamentària i sense que Catalunya els dongui altra valor que la que tenen de *cacics màxims de la oligarquia centralista*, deixa que allà dalt s'escarrassin tractant de fer la llei a Catalunya.

I Catalunya, què hi diu a tot això?

Catalunya delibera i quan parlarà Catalunya, dirà la seva paraula i aquesta tindrà tota la valor, perquè sap més un boig a casa seva que un sabi a casa dels altres.

Faria riure que tot un poble que estima més que rès la seva dignitat i la seva llibertat, s'hagués de doblegar i deixar-se ensarronar per les sumits de la tradicional política espanyola.

V. EXTREM.

Falset.

♦ ♦ ♦

Abstracció

Quan el sol era ben alt s'ha estripat un nuvol gris sota un tró descomunal, tras un llampec fonedit.

Més tard, el núvol rabiós ha rodat pel firmament, s'ha fet gegantí, s'ha fós com per art d'encantament.

El sol prest fou esborrat per aquell núvol inflamat, amb ires de gran misteri.

A la terra feia fred i queia demunt l'esplet gréu menaça de temperi.

Ha caigut la gotellada, qu'esperava'l camp aixut com una dolça abeurada de consol i de salut.

De cara al sol emboirat s'ha alçat l'Arc de Sant Martí, i cada fulla del prat d'una llàgrima al bell fi.

De les bolmes 'ont patien, els caragols s'espandien despertats pel tró estrident.

Tes blanques mans se dauraven i's teus ulls no s'adonaven de la nit quasi present.

J. COSTA i POMÍS.

Barcelona.

♦ ♦ ♦

“Cómo se llega a comerciante”

Darrera obra de D. Pere Gual Villalba

En la Librería Eliseo Ponz

Baixada Misericordia, 7 — Tarragona

♦ ♦ ♦

La Cervesa embotellada i pasteuritzada

per la
Casa Blandinieres

se recomana per a evitar tota mena de
contagi d'enfermedats infeccioses.

Balanç de la setmana autonómista

Pel processament dels dotze regidors del bloc republicà - regionalista que portaven la direcció de nostre Municipi, han entrat a actuar de regidors els que, perteneixent als partits cauds i caciquistes, no volien o no podien exercir el càrrec per manca de valor per a sostindre la seva deplorable actuació. I així veiem que els Nadal, conservador, després de separar-se del regionalisme, perquè no'ls feien regidors; Monteverde, lloc-tinent del caic Guasch i rebutjat de Gaudesa; Loperena, expulsat del partit radical, etcétera, etc., han fet reaparició als escons municipals...

I tot ha sigut començar a actuar de nou i promoure un sorollós conflicte.

Per cinc vots contra tres feren pendre l'accord de rebutjar les Bases d'autonomia que demana Catalunya i el no enviar delegat a l'Assemblea de representants dels Municipis catalans.

Pretenien separar a Tarragona del concert patriòtic que formen tots els pobles de Catalunya; pretenien presentar a Tarragona com a exemple que fes seguir a altres Municipis; pretenien fer el joc als menyspreuadors de nostres virtuts i donar argument humiliant a les «Juntas patriòtiques»; pretenien abrogar-se la representació del poble per a denigrar a Tarragona, presentant-la com divorciada dels pobles que, essent forts, aspiren a conquerir la seva plena personalitat; pretenien fer mèrits davant els forasters perquè aquells trobessin la manera de gratificarlo...

No tingueren talent; el resultat ha sigut completament negatiu; han aconseguit tot lo contrari a la seva voluntat; han donat un preciós revulsiu per a fer aixecar a Tarragona tota, amb un geste noble i viril; han aconseguit que expontaniament hagi tingut lloc a la nostra bella Tarragona una verda-dera setmana autonómista...

Nosaltres, els que per sobre de tot sentim un fervent amor a Catalunya, estem satisfets; és més, hem sentit una fortíssima sensació d'orgull al considerar que som tarragonins.

Mostres d'adhesió a la nostra causa les hem tingut en tot moment i de tot Tarragona.

Han protestat de l'accord municipal inspirat per Nadal, Monteverde i Loperena, i han estat al nostre costat la Cambra de Comerç, en la que hi han acoblat tots els comerços de Tarragona. El Centre Industrial, del que hi formen part tots els industrials de Tarragona. El Centre de Dependents, que compta amb tota la dependència de Tarragona. La Cambra de Propietaris. La Cambra Agrícola, representant de tota la nostra classe pagesa. Totes les societats polítiques republicanes i regionalistes, etc., etc. I això que podria semblar que era cosa d'algún individu influent en el si de cada una de les juntes, se desfa dient que aquells acords foren presos durant la setmana en assemblees generals i per absolutes unanimitats...

S'ha donat un mitin en el grandíos Colisseu Mondial amb un plà a vespr.

S'han cantat «Els Segadors» com mai s'havia fet...

Hem sentit el contacte de dos mil ciutadans disposats a tot.

Hem estat entusiasmats de la serenitat, del civisme i del patriotisme tarragoní.

Hem tingut en contra nostre els dos diaris local *Diario de Tarragona* i *La Cruz*, els quins han posat tot l'apassionament i tot l'odi possible per a combatre'ns a nosaltres i a Catalunya. Al governador civil amb tota la seva secció de policies i guardia civils.

Als que segueixen les inspiracions de Prat.

Als que segueixen les inspiracions de Guasch.

Al diputat Nicolau.

A la Junta patriòtica. Als consuls de Itàlia i de Alemanya. I a tots els que cobren del Estat.

Contra tots hem guanyat.

L'Ajuntament ha tornat del seu acord i s'ha adherit per unanimitat a les peticions de Catalunya i ha nomenat un regidor per representar-lo a l'Assemblea dels Municipis.

S'ha trasladat al governador civil...

Nosaltres no hem tret per a res a la lluita cap procediment que no fos altament noble.

Les paraules que ens dedica *La Cruz* son una indignitat i una cobardeia.

Si haguessim usat de certs procediments, amb els que s'ens atacava, hagueren perillat moltes integritats; hagueren corregut molta sang...

Hi hagueren hagut moltes manifestacions.

No ho havem fet, i estem contents. Saben aquells bons ciutadans que posen en nosaltres la seva confiança i la seva tranquilitat, que nosaltres som a Tarragona els únics elements d'ordre. Saben que als nostres camps no hi ha castes ni privilegis. Saben que entre nosaltres no hi ha carn de canó. ¿Per a què...? Si el soroll no es menester quan se té la força, i la força es la opinió?

El soroll el voldràn els nostres adversaris i, pobre gent, sense ideals ni conciència que per a fer prevaldre les seves opinions necessiten presentar-les entre la guardia civil, pel mitjà de targetes del governador i amparats per la policia.

Nostra arma es la persuació i anella ens atenem. No son amb nosaltres els convençuts pel pés d'una oprobiosa llei i pel plom d'una carabina.

A plena llum, en plé miting i dominant el pit es com tramen els complots nosaltres.

I aquests son complots sense sang. I això els hi dol, als altres...

Tonteries de l'«ABC»

En Pedro Pujol, un senyor que per compte i raó de l'«ABC» ens ha vingut a Tarragona a descobrir i esbrinar lo passat a l'Ajuntament en lo referent a l'accord de adhesió a la petició d'autonomia, ens resulta el més vulgar *D. Pedro* que puguem conèixer.

Figúrin-se que aquell senyor, de tren a tren, amb unes soles hores, ha quedat enterat per a fer-ne judici de la aspiració del poble de Tarragona.

Carai amb *D. Pedro* i quina penetració!

Miri: s'ens acaba d'anar un governador civil que en varis mesos no havia pogut enterar-se'n i el despediren amb una serenata de xiulets, com la que's mereix vestir per haver-se deixat pendre el pèl. Un per poc i l'altre per massa.

Be prou que hi estem acostumats a que l'*ABC* s'escriu per a els xinos; però mirin que allò que diu: «Por ejemplo; los doce concejales que tomaron el acuerdo que hoy ha sido revocado, fueron amenazados en sus intereses y se les hizo dar la vuelta».

Vaja un *ejemplo!* L'accord el prengueren *cinc concejales* i d'aquests sols dos han rectificat, que's altres tres, ni ganes! Què se'n deuen haver fet de les altres amenaçades? *Deben dar la vuelta.*

Altra garrofa kolossal:

«Y cosa curiosa, que el Sr. Puig y Cadafach debe tener en cuenta, ha sido con seis votos de concejales de Real orden, como se ha tomado el acuerdo de hoy.»

Ep!, D. Pedro; els concejales eren de nomenament governatiu, ço és, sujecció a una llei per a sa designació, no al capricho d'un ministre.

I la prova és que aquells regidors se devien a la disciplina de llur partit que fins que aquells, els partits, no ho han consentit, no han anat a l'Ajuntament. *Estamos?*

Després ens diu que'l catalanisme aquí es cosa nueva, que nadie sigue; que al mitin del passat diumenge al Mondial sols hi assistiren unes 300 persones, i després de haver-lo anunciat amb tota solemnitat. Què entendrà aquest *D. Pedro* de solemnitat? Qualquera sap lo que hi cap en un «Don Pedro»... fins ens venen unes ganes de fer-hi pipí...

Vaja, senyor Pujol (*D. Pedro*), no escriu més gansades. Les persones que interrogó le tomaren el pelo, a pel i a rapel, *descañonado del todo!* Si torna, avisíns, home; que, si no tenim feina, l'interrogarem nosaltres. Be ens ha de tocar algun dia pendre el pèl pel fil directe!

El mitin del passat diumenge

Tarragona per la Autonomia

Per excés d'original ens veiem preccissats en donar sols un lleuger extracte de lo que fou aquest grandíos mitin en el que tot el poble de Tarragona hi va concorrer per a protestar de la conducta ignominiosa de l'Ajuntament no associar-se a la petició de l'autonomia.

Presideixen els diputats a Corts Nougués i Mallol; l'ex-diputat Albafull; el conceller de la Mancomunitat, Mestres; el president de la Diputació provincial, el nostre bon amic Lloret, i els concejals processats Floresví i Rabadà,

Obert l'acte per el senyor Nougués, és cedida la paraula al nostre bon amic i correligionari, el concejal processat,

SR. GELABERT, qui diu que aquest acte no és més que per a protestar de la taca que han pretengut tirar sobre Tarragona uns concejals indignes de ser-ho, i proposa que es formi una llista en la que hi figurin els traidors a Catalunya, encapselant-los amb els noms de Monteverde, Nadal i Loperena.

MONTAGUT exposa lo que passa en l'actualitat amb lo que va ocurrir quan Cuba i Filipines lluitaven per l'autonomia.

VALLVÉ diu que dels cinc conce-

jals que varen votar contra l'autonomia sols en queden tres, que, afortunadament, no són de Tarragona, doncs Sugrafies i Larin s'han retractat. Es necessari—continua dient—obligar al conceller de la Mancomunitat D. Anselmo Guasch a que expliqui la seva conducta, ja que's seus amics i el periòdic que politícam dirigeix han fet forta i ridicula campanya contra l'autonomia.

FLORESVÍ recomana al públic calma i serenitat; manifesta que'l Govern amb l'excusa de fer fracassar un imaginari moviment revolucionari, lo que que fa és intentar matar l'autonomia.

ALBAFULL diu què plet que té entaulat Catalunya és amb el Govern, no amb Espanya. Tot bon espanyol té que posar-se al costat nostre.

MESTRES celebra haver sigut fi del interpret del sentir de Tarragona en el si de la Mancomunitat, com també el que Monteverde, Nadal i Loperena hagin votat contra l'autonomia, ja que és preferible això a que haguen nombrat a un d'ells per a assistir a l'Assemblea.

El president de la Diputació provincial, el nostre correligionari senyor LLORET amb un brillant parlament, després d'esser fortament aplaudit per tot el públic, diu que en comptes d'un mitin de protesta s'ha convertit l'acte d'avui amb una festa de joia. Els temps han canviat; avui no's governa la ciutat des dels quartos reservats d'un casino, sino amb actuacions realitzades a plena llum. Rebat la teoria de que l'autonomia perjudici a Tarragona. Amb l'autonomia desapareixerà la divisió per províncies, que és caprichosa i ridícula, i s'implantarà la divisió per comarcas, que és la lògica i racional. Avui es governa als pobles per la força de la raó, no per la raó de la força; per adoptar aquest absurd s'ha enfusat l'Alemanya, com s'enfonçarà Espanya si no respecta el dret de les nacionalitats ibèriques.

Resumeix NOUGUÉS, qui diu que els diputats republicans no tornaran a les Corts fins que's presenti l'Estatut de l'autonomia, que defensaran fent impossible la vida de tot Govern fins a conseguir la seva aprovació. També diu que protestarà davant de Romanones d'una fulla publicada per la «Liga Patriótica Espanyola», de Barcelona, la que llegeix, si bé té que interrompre la lectura davant del crit d'indignació de tot el públic. Finalment, llegeix les següents conclusions, que són aprovades per unanimitat:

1.º Protestar de l'accord de l'Ajuntament contra l'autonomia de Catalunya i la dignitat de nostra ciutat.

2.º Fer constar la plena adhesió de Tarragona als acords presos per la majoria absoluta d'Ajuntaments de Catalunya en favor de l'autonomia integral.

3.º Assistir demà a les nou, a la sessió de l'Ajuntament per a fer constar que Tarragona, com el rest de Catalunya, vol la prompta implantació de l'autonomia.

4.º Telegrafiar els precedents acords al president de la Mancomunitat.

Pregunta si s'accepten les precedents conclusions i un sí clamorós és contestat per la concordança. Acte seguit dona per acabat el mitin, recomanant ordre i serenitat, acabant l'acte entre entusiastes aplaudiments.

Tarragona redimida

Tarragona no podia soportar que pogués semblar traidora als sentiments que avui uneixen a tots els catalans, al ferm desig d'assolir l'autonomia integral.

I Tarragona es redimi. El passat di-

lluns l'Ajuntament, per unanimitat, acordà revocar l'accord pres en la sessió anterior contrari a la petició d'autonomia i manà que onejés a la balconada del Palau municipal la gloriosa senyera catalana.

D'entre 36 regidors que entre uns i altres han passat per l'Ajuntament, sols 3 són contraris a Catalunya: Loperena, Monteverde i Nadal.

I que no ens vinguin en mixtificar l'accord, ben de grau accepten les felicitacions, ben solapadament se en van a constituir una «Liga patriòtica» al «Centro Nacional».

Mes, aquí els coneixem, son la gent que no poden sentir amor en res ni a res, en ses ànimes sols hi ha verí. Si al «Centro Nacional» no els coneixen ja els coneixerán prompte. El! si és que hi ha gent de bona fe que vulguen entendre's.

DES DE MORELL

Dos caras de cuiro

Mosso i amo

Sí, dos en tenim al Morell, segons es desprén de la seva conducta i tesiura, no els fan mal les bales; aquelles rebeten en la seva pell que de mes que de cuiro es de cuiro de elefant, tan forta i tan dura que sols ha tingut la sensibilitat en fer sortir de sota mà un Mata-ratas com a pincho per veure si sembrava la por fent el valent i volgut ratllar la cara a un vehí que sols té el defecte de dir les parables per lo seu nom, o millor dit, cantar públicament les veritats.

L'amo, arrestat pel mosso, no pensa ni medita el compromís i el perill en que's posa; està fassinat per la veu del primer, i per sa ignorància, filla de la bona fe, puig era un home de totes les bones qualitats, però l'ha fet malbé la mala criatura sens que ell s'en dongrés compte.

Ell té per arma i objecte (i per això l'aguanta tot lo possible) dels seus plans financers, ja que aquesta mala criatura sols té un Deu, una estimació, una voluntat un amor inclús sobre el de la seva muller que és el dinar, i que això sols pensa en el pressupost, en les subvencions, en els gastos imprevistos, en les titulars, en el suministre de medicaments, en el sou del sereno, en els arbitris municipals (que fins hi ha veï que els paga dugues vegades i altres que són fallits i també paguen), en les cédules (que en tenim de franquícies), en les contribucions, en els amillaraments, etc., etc.; no pensa en res més, no medita en altre cosa que no sigui per treure'n suc.

Senyor Amo ficsis bé que te un mal mosso, te un dependent que'l tirarà a perdre si vosté no te energia en despedir en aquesta mala criatura, li farà perdre lo seu i lo dels altres si gaudirà la seva dissort i desgracia; mediti que el dia que hagi deixat el bastó serà aburrit i escupit de tot el poble; pensi que si un dia era benvolgut, estimat, respectat i apreciat per tothom serà vosté la víctima única durant el seu mando de la mala bava de aquest hipòcrita i malsana, tantas voltes mala criatura. Ell l'ha fet pervertir, lo ha fet caurer en el pecat, en l'am de una subvenció i les postres de totes classes que figurant en la gran taula del presupost.

Aguanti si n'ha de traure profit, puix pensi que el dia que caigui no podrà mamà més de la dolça mamella de la vaca que pastura la seva mala criatura; are ja hi és, i tota vega da que s'ha forrat la cara (prenen exemple d'ell) i no pot en aquesta estampar-s'hi la vergonya, aprofiti's, executi a tothom, facci pagar hasta a les rates amb raó o sens ella, cobri forca partides fallides, denunci a tort i a

XACOLATE ORTHÍ-TARRAGONA

PRODUCTE PUR i de PRIMERA CALITAT: El mes RIC EN CACAO: Aliment NUTRITIU per excelència

dret, caigui qui caigui, decomissi carns després d'haver gastat 400 pessetes per a piano de matadero i evaporar-se les 1.000 que figuren anyalment al pressupost per a la construcció i tindrer en l'últim resultat de matar els bens en un barracó sens àmbits, sens aigua, sens llum, sens ventilació, lloc *inmundo* semblant a una cova refugi dels pobres i els tocinos al mig del carrer, converteixi's en un verdader bolchevista (ja que'l poble així ho vol).

Fent-ho així vosté i la seva *mala criatura*, el dia que caiguin (que no es lluny), tinguin el ronyó ben cobert, però dec aconsellar-los que no dormin, que es donguin pressa, que podria ser que ans de caurer els donessin una forta empenta i es trovessin en el *banquillo* dels processats per lladres i estafes.

No despreciïn el consell.

MARQUESITO.

NOVES

El dia 19, reunida la Junta Directiva de l'Associació de Secretaris i funcionaris municipals de la província de Tarragona ha acordat:

Primer. Declarar que la fulla enviada als Secretaris dels Ajuntaments de Catalunya sota el títol «Confidencial» no respon al sentir de l'Associació, la qual protesta de que, amparant-se en l'anònim, s'hagi usat la firma «Varios Secretarios de la provincia de Tarragona».

Segon. Expressar la confiança de l'Associació en que, instaurada l'Autonomia, es donarà o procurarà la satisfactoria solució a les aspiracions dels Secretaris reiteradament manifes-

Sots el títol «Els que triomfen», amb justícia empleat, hi ha una colla de joves de bon humor que ahir inauguren, a tot èxit, la temporada carnavalesca al teatre Principal.

L'animosa comissió organitzadora anuncia ja un seguit de festes que per endavant, i sens redundància, es pot dir que serán lo millor de la temporada.

La part musical anirà a càrrec de les bandes «Armonia del Camp» i la del Regiment de Almansa.

Força exit i humor els hi desitjem.

PERE FRANCESCH

Practicant de Medicina i Cirurgia
Especialitat en Massatge i Callista

VISITA A DOMICILI
Plassa de la Font 47, entressol

Aquí diumenge, a les nou i mitja de la nit, en la societat «Cooperativa Obrera Tarragonense», donarà una conferència, desenrotllant el tema «Breves consideracions sobre agricultura», el jove i il·lustrat catedràtic de l'Institut general i tècnic N'Antoni Holguera Vadillo.

En Junta directiva celebrada lo dia 23 del corrent per l'«Orfeó Tarragoní» es prengueren entre altres los acords següents:

Convocar a Junta General ordinaria que's celebrarà lo pròxim dimecres 29 del corrent a les nou i mitja de la nit per a la renovació de càrrecs; dirigir-se al President de la Mancomunitat, manifestant la adhesió a la petició de la Autonomia integral, ja que respond a les aspiracions i sentiments patriòtics de l'Entitat; fer estudis preliminars sobre una pròxima excursió a Barcelona amb motiu d'una festa que s'ha de celebrar allí i què serà dedicada exclusivament a la «Diada Tarragonina»; i per fi altres acorts sobre la situació econòmica del «Orfeó».

Ja que algunes entitats han encapçalat una sotscrició per a comprar una bandera catalana per a la Diputació provincial, l'«Orfeó» ha acordat asumir-hi i posar-se d'acord amb les mateixes a fi d'organitzar la festa per entregarla, proposant-se que aital acte tinga tota l'importància que li correspon.

Casa Llauradó

San Agustí, 19

Rebudes les més selectes novitats en

PELETERIA : ROBA BLANCA
JERSEYS : VELLUTS : TAPICERIES
LLANES PIRENEUS : TAPETS
EDREDONS : MANTES : ASTORS
CORTINATGES : LLANERIA : SEDERIA
I LENCERIA
GÉNEROS DE PUNT, DE LLANA
I DE COTO

300 ABRICS DE SENYOR CLASSE
EXTRA A MEITAT DEL SEU VALOR
A pesar de les circumstancies actuals els preus en tots els articles son en extrem limitadíssims.

La societat de Mestres Sastres «La Unió», ha començat els treballs d'organització del ball de disfresses que cada any patrocina.

Tenen el propòsit de que la seva festa siga la mes il·lida, i a tal objecte, no hi escatimarán res per lograr que a mes d'una festa carnavalesca de bon humor i alegria, siga una simpàtica nota d'art i bon gust.

Al front de la Comissió organitzadora hi ha un amic tant competent i actiu com En Jaume Malé, i això sols es senyal d'èxit.

El ball tindrà lloc al Coliseu Mundial convenientment arreglat i adornat.

GABANS REGIUS, SÓN ELS MILLORS
SASTRERIA DE F. GABRIEL

Plaça de la Constitució

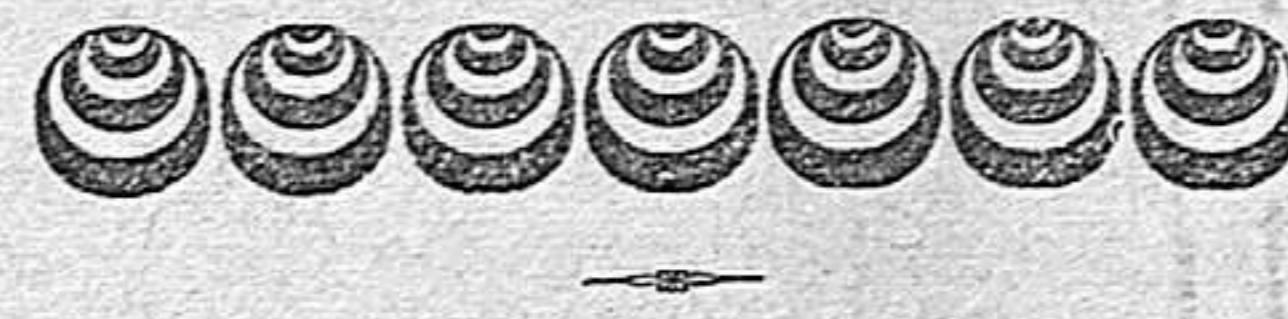
El Concill Directiu de l'«Orfeó Tarragoní» convoca als socis de dita entitat a Junta general ordinaria que celebrarà en son hostatje social, Rambla San Joan, 71, baixos, el proper dimecres, dia 29 del corrent, a les deu de la nit.

CASA COCA

COMTE DE RIUS, 7 - TARRAGONA

Respalls de tota mena, especialitat en articles de pell i per a viatje, hules per a llits i taules, gutaperxes i linoleums.

La societat de Mestres sastres «La Unió» desde sa última assamblea general que, per acord de la mateixa, se regirà catalanament, ço es, escribint i titolant-se tal com parlen, en català.

La Junta Directiva ha quedat constituida en la següent forma:

President: Baldomer Arola.

Vicepresident: Jaume Malé.

Tresorer: Ricart Gilabert.

Vocal: Joan Barbens.

Secretari: Francesc Gabriel.

¿Qué espera el Rey?

Del autor de los libros «Temas» y «En esta hora única», el diputado por Tortosa i brioso propagandista revolucionario, Marcelino Domingo, ha aparecido un tomo de 112 páginas, con una expresiva portada de «Tito», intitulado, «¿Qué espera el Rey?».

Este libro es un alegato formidable contra el régimen. En él está condensada la campaña revolucionaria de Marcelino Domingo, ese formidable luchador, con quien la monarquía tiene una cuenta pendiente: su encarcelación y proceso.

La aparición de este libro causará gran sensación, y más en estos momentos en que, lo que pregunta el título de este libro, es pregunta de todo el pueblo.

Lleva una portada a dos colores, por «Tito», tan atrevida e insinuante como el texto.

Vale 50 céntimos.

Pedidos en las librerías y en la Casa Editorial Monclús.—Tortosa.

«Cómo se llega a comerciante»

Darrera obra de D. Pere Gual Villalbí

En la Librería Elíseo Ponz

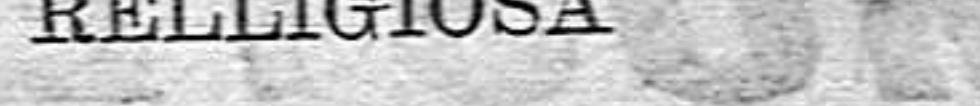
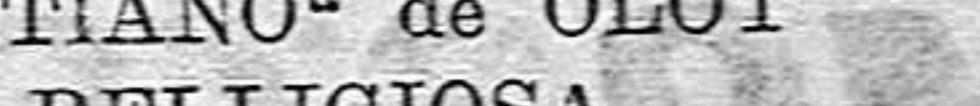
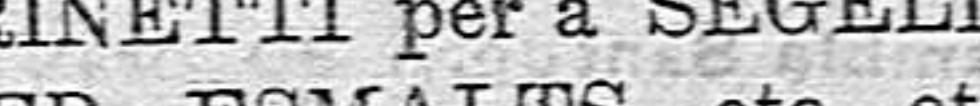
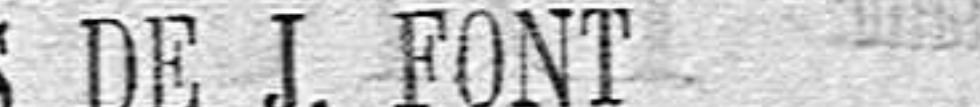
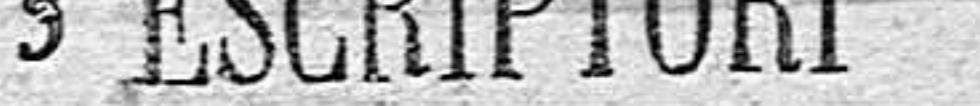
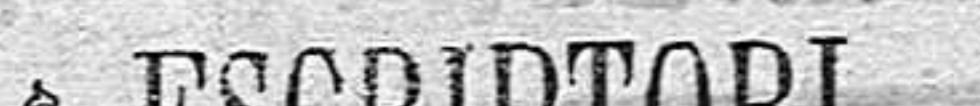
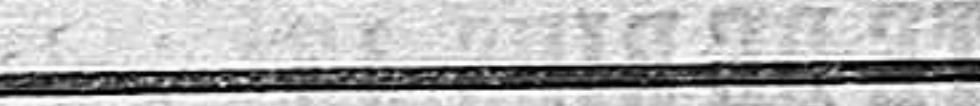
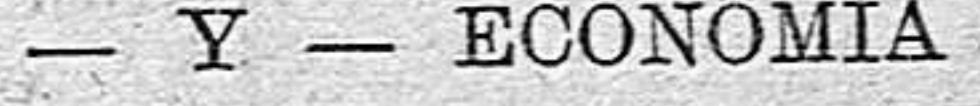
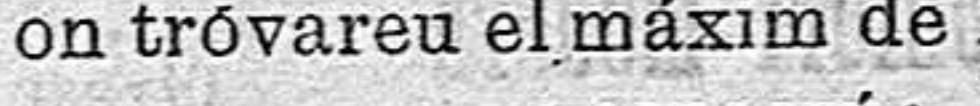
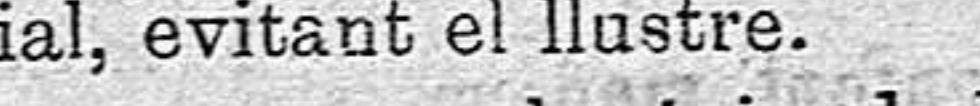
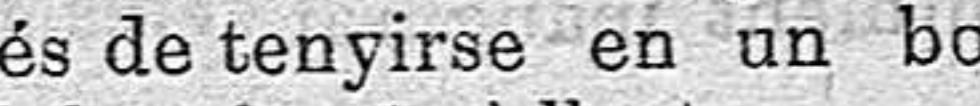
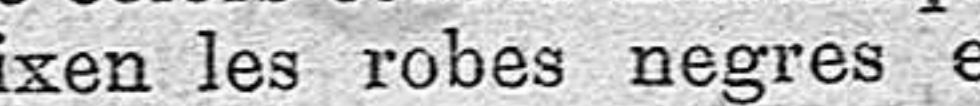
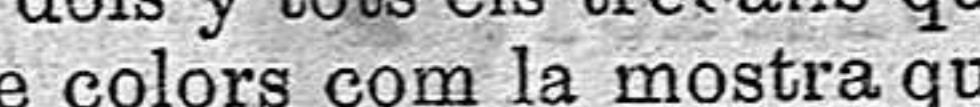
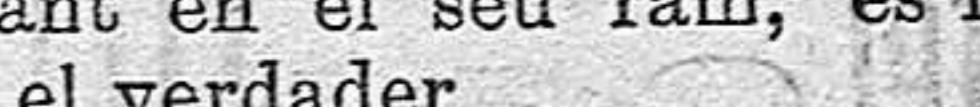
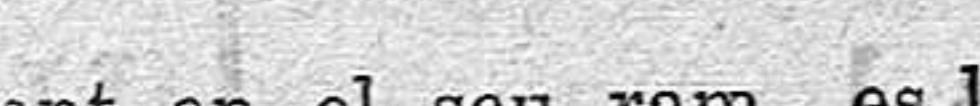
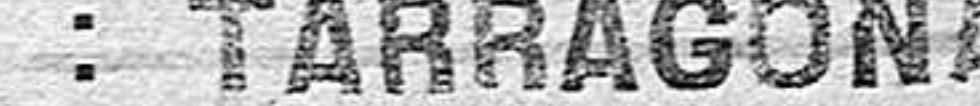
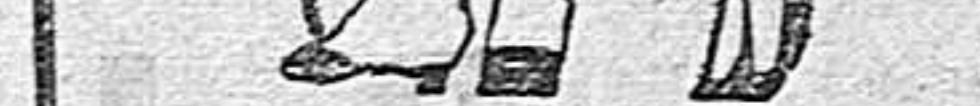
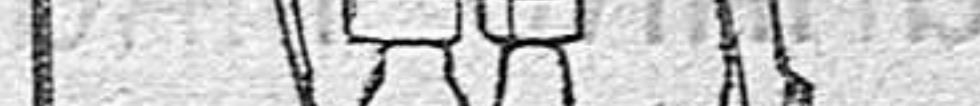
Baixada Misericordia, 7 — Tarragona

LA SASTRERIA DE A. Gavalldá

TÉ EXPOSADES LES ULTIMES NOVETATS EN FILURINS PER A AQUESTA TEMPORADA

PREUS AMB ECONOMIA

Mendez-Núñez, 6, ent.
TARRAGONA

JOSEP J. LISSEN

GRANS DIPÓSITS DE DOGUES DE CASTANYÉ

Aquesta casa, que fa les compres directament per la seva sucursal de Italia, pot oferir preus sense competència.

TELÉFON 387

DESPATX: UNIO, 6, 1.ER

Ferros per a obres
de totes classes :
Retxes : Especialitat en treballs d'art.

TALLER DE CERRALLERIA
— DE —
JOSEP GIL SABATÉ
CARRER PORTELLA, 9
TARRAGONA

Bàscules, Balances i Romanes.
Reparacions de totes classes.

Imprenta : do
Llorens i Cabré

Fortuny, núm. 4
: Tarragona :

GRANS MAGAZINS

Las Baleares

Sabateria : Sombreria : Camiseria : Corbateria : Géneros de punt : Especialitat i grans existències en mitjes i mitjons.

ROBA BLANCA

PREU FITXO

TELEFON 116

Confiteria i Pasteria
— DE —

Francisco Tuset

(Ex-dependent de la casa Palà)

Gros assortit en reposteria : Tortades repletas i Pasta de Brioix. Especialitat en Pastes seques : Carquinyolis i Borregos : Xarops i Horxates.

RAMBLA S. JOAN, 41

TARRAGONA

TINTORERIA MODERNA

de Angel Alcoverro

UNIO, 33. — Taller: Gasónero, 32. — TARRAGONA

SUCURSALS A GANDESA, VILLALBA, BOT I BATEA

L'amor d'aquesta tintoreria té'l gust de posar en coneixement de la seva nombrosa clientela i del públic en general que ha rebut un imm-negre assortit en colors de la present temporada i en especial els negres de BREMENN. Per a convençes visita aquest establiment.

Es ren en i tenyeixen tota classe de texits de llana, filicotó per difícils que s'agin.

Es renten i tenyeixen sotanes i manteos en negres especials.

Es renten en sec traços de senyor i señora, lo mateix que tota classe de cortinatges, tapets, boás, guants, estors, mantellines, gorres, etc.

Els negres es tenyeixen en colors.

Especialitat en els plaxrats sens perjudicar els texits.

Gran rapiditat en els dols. Se serveixen els encarregats amb primitut.

GRAN REDUCCIÓ DE PREU

No confondre's: Tintoreria Moderna, Unio, 33 - Tarragona

Hotel

Internacional

Recentment inaugurat

Confort modern

COMTE DE RIUS, 17

I AUGUST, 26

TARRAGONA

HIMALAYA

El rei dels licors estomacals

FABRICANTS:

Fills de Joan Vilà Granada

MARCA REGISTRADA

Gran Diploma d'Honor en l'Exposició de Buenos Aires

Demarçulo en els cafès i pasteleries

Indicat per a casaments, batetjos i banquets

Fàbrica de Braguers i de Aparatos Ortopédicos (TRENCACTS)

EL BRAGUER ARTICULAR REGULADOR sistema MONTSERRAT es el més pràctic i modern per a la retenció i arranjo de les hernies per cròniques i rebels que s'agin.

Grans existències de BRAGUERS DE GOMA per a la radicació i curació de les hernies de la infància i tot lo concernent a Cirurgia i Ortopèdia.

ESPECIALITAT

EN LA CONSTRUCCIÓN DE FAIXES VENTRALES

Casa Montserrat

UNION, 34 TARRAGONA

COLMADO
CENTRAL

Frederic Miret

Fruites fresques, embutits, fiambres, conserves vins, xampany i tota classe de comestibles.

UNIO, 28 TARRAGONA

TELEFON 245

Instalacions

— DE —

Electricitat i agua

Lampisteria en general

Timbres — Telèfons

Material Elèctric

Antón Montesinos

Apodaca, 27

TÈLEFON 324

TARRAGONA

STOCK
Michelin i Dunlop

Accesoris i pees soltes per a

Bicicletes,
Motocicletes
i Automovils

Olis lubrificants, betzines i bujies = Vulcanització i venda de neumàtics i càmaras per a tota classe de Autos =

Despatx i Exposició: Masmejan, 18

UNIO, 32 :: Telèfon 259

Garage

TARRAGONA

CASA LLITERAS

Regomana al públic
sos acreditats Cafès

Torrefigació diaria

Gran assortit de articles del ram de ultramarins.

Garantia absoluta amb la qualitat dels seus gèneros.

Servei a domicili

MAJOR, 3
TELEFON 241
TARRAGONA

Societat de socors mutuials
TARRAGONA I SA PROVINCIA

dels cassos devells, malaltia, invalidesa, viudetat i mort

Inscripta en el Govern civil i en la Comisaría general de Segurs, segons mana la Llei.

Director facultatiu: DR. RABADA

Per a més informes dirigir-se al domicili social:

Rambla Sant Joan, 90, pral. De 10 a 12 i de 5 a 7 — TARRAGONA

MOSTELLE
(RAIMOST)

Suc de raïms sense alcohol

The Grape, Juice C. L.

Londres i Tarragona

El Vermouth més higiènic

Un excel·lent refresc

El millor aliment en les malalties

i convalescència

Se ven per tot arreu

Sastreria

Novitat

= DE =

Lluís Montserrat

PORTALET, 1

PLASSA DE LA FONT, 51

TARRAGONA

Petit Versalles

Bar de Moda

Refrescos-Café-Licors-Dolços

Explendit servei

: de Restaurant :

Piano elèctric - Overt dia i nit

Rambla S. Joan, II.º 49

Telèfon, 242

Tarragona

CLÍNICA I CONSULTORI

PER A LES MALALTIES DE LA DONA

Vies urinàries. Cirurgia operatoria, parts electroteràpia i analisis micro-químics d'orina.

productes patològics. Sero-Reacció de Wassermann. — Aplicació del 606.

BAIX LA DIRECCIÓN DEL DR. RABADA

Ex-intern de l'Hospital de la Santa Creu, ex ajudant de la Polyclínica del

Dr. Fargas i Metge de les Cases de Socors de Barcelona

Consulta de 10 a 12 i de 5 a 7 — Per a oberts de 7 i mitja a 8 i mitja nit.

Per a'is pobres, franca dilluns, dimecres i dissabte de 12 i mitja a 1 i mitja nit.

Rambla de Sant Joan, 90, entrasel. — TARRAGONA